Also by a betrothed maiden; -1אף נערה המאורסה יהרג ואל יעבור he should be killed and not transgress

Overview

The גמרא explains that we derive איסור עריות from גמרא, just as by a רוצח the rule is יהרג ואל יעבר (because of the reasoning of טפי סומק טפי) מה חזית דדמך דידך סומק טפי 'וכו'), the same applies to the איסור עריות (exemplified by a נערה המאורסה) that one is not permitted to transgress עריות, even under the threat of being killed if he does not comply. תוספות will explain whether this refers to the male only or also to the female.

– פירוש² הבועל אבל היא תיבעל ולא תיהרג

The explanation of יהרג ואל יעבר is referring to the male; however she, the women who is being coerced, should acquiesce to the act and not allow herself to be killed -

דקרקע עולם³ היא⁴ כדאמר בבן סורר ומורה⁵ (סנהדרין עד,ב) for she is merely considered as the world's ground, as the גמרא states in שריות לא יעבר The ruling of עריות by עריות does not apply to women.

תוספות offers additional proof that the woman is not subject to תיהרג ואל תעבר:

ובריש כתובות (דף ג,ב) נמי פריך ולידרוש להו דאונס שרי – And also in the beginning of מסכת כתובות the גמרא asks, 'and let us teach the women that if they are forced, it is permitted' for them to rejoin their husband; indicating there is no תיהרג ואל תעבור for women. Therefore we cannot be גורס that תיהרג ואל תעבר, for the woman who plays a passive role is not obligated to be מוסר נפש for גילוי עריות.

חוספות offers a dissenting opinion:

¹ In our texts it reads תהרג ואל תעבור. See following footnote # 2.

 $^{^2}$ The term ההרג is used here to negate the גירסא (she should be killed), indicating that (even) the נערה must allow herself to be killed, but rather בועל should allow himself to be killed.

³ The simile is that just as the earth is trodden upon but is not active, similarly the woman is passive.

⁴ The woman is not participating actively; her role is merely passive acquiescence.

 $^{^5}$ The גמרא there explains the reason אסתר was permitted to live with אחשורוש (even though it was בפרהסיא [see חוספות there קרקע עולם (נד"ה והא was (merely) קרקע עולם.

⁶ The גמרא there states that there was a decree that women (at their הגמון) had to be first הגמון to the הגמון. The would be מוסר נפש not to be גמרא for they (thought they) would be אסור to their husbands. The גמרא asked let us inform them that by אונס they are not אסורות לבעליהן (if he is not a כהן) and they need not resist the הגמון. This proves there is no תיהרג ואל יעבר for the woman. If the ruling would be תיהרג ואל תעבור by the woman as well, how can she allow herself to be הגמון by the הגמון, since she is an אשת איש,

ורבינו יצחק אומר דשפיר גרסינן תיהרג –

And the ר"י states that we are rightfully גורס 'תיהרג'; that the woman allow herself to be killed rather that transgressing גילוי עריות (under certain circumstances) -

דהא דמשמע בבן סורר ומורה ובריש כתובות דאונס שרי

For that which is indicated in פרק בן סורר ומורה and in the beginning of that מסכת that שרי is שרי for the woman -

היינו היכא שהיא קרקע עולם ולא עבדה מעשה

That is only if she indeed is קרקע עולם and did not do anything active -

– אבל לעשות מעשה כגון שאומר לה שתביא הערוה עליה תיהרג ואל תעשה מעשה However for her perform an act, for instance if the gentile tells her that she should bring the ערוה upon herself (otherwise he will kill her), she should be killed and not perform this act of bringing the ערוה upon herself.

The ר"י will now prove his point that קרקע עולם is not a blanket היתר for women to be עובר איות באונס is not a blanket היתר for women to be אילוי עריות באונס, but rather it is part of the general היתר, that יעבר applies only when one is active (male or female), but not when one is passive; then there is no יעבר (by male or female).

דמרוצח ילפינן ורוצח לא מיחייב למימסר נפשיה אלא כשאומר לו להרוג בידים – דמרוצח ילפינן ורוצח לא מיחייב למימסר נפשיה אלא כשאומר לו להרוג בידים From 'a murderer', and a potential רוצה is not obligated to forfeit his life, only when he is told to (actively) kill with his hands -

אבל אם אומר הנח לזרוק עצמך על התינוק או תיהרג – However if the gentile orders, 'allow yourself to be thrown on an infant (thereby killing the infant), or you will be killed -

אינו חייב למסור עצמו כדי להציל חבירו –

He is not obligated to forfeit his life in order to save the infant's life; for the person is not doing anything, he is passive. He is being thrown on the infant; he need not struggle (and be killed) in order not to be thrown on the infant.

תוספות explains the rational for this ruling

- דאדרבה איכא למימר מאי חזית דדמיה דחבריה טומק טפי דילמא דמא דידי טומק טפי For on the contrary⁷ in this situation we can say, 'why do you 'see' that the friend's blood is redder, perhaps my blood is redder.⁸ Therefore just as by a יהרג ואל יעבר is only when he is actively killing someone; however

_

 $^{^7}$ The source that by a רוצח we maintain יהרג ואל יעבר is because of the logic of מאי חזית דדמך דידך סומק טפי is because of the logic of מאי חזית. There is however no פסוק or other proof. This same logic can be turned around to exempt him from being killed if he is merely passive.

⁸ One person is going to be killed; whether it is the child or the adult. The adult can claim since I am not doing anything, why should I be required to struggle and save the child's life if this will cause me to get killed.

when someone is being killed by him being passive, the rule is יעבר ואל יהרג, the same is true by יהרג ואל יעבר of יהרג ואל (both by men and women) is only if they are active, but not if they are passive.

anticipates a possible misinterpretation of this ruling and corrects it:

ומיהו לדידיה אם אומרים לו הנח לתקוע אותך בערוה יהרג ואל יעבור – However concerning the male, if gentiles say to him allow yourself to be impaled into an ערוה, the ruling is - יהרג ולא יעבר

– דלא מצי למימר לא עבידנא מעשה

For in this case he cannot claim I did not perform an act -

– דכיוו⁹ שתוקעין אותו

(for) since they are impaling him -

ואין קישוי אלא לדעת כדאמרינן בריש הבא על יבמתו (יבמות נג,א¹٠) –

[For] hardening can be only mindfully (and voluntarily) -

ומה שהוא מתקשה הוי מעשה":

And the fact that he becomes hardened is considered an act. He is not passive despite that others are impaling him; the קישוי makes him an active participant.

Summary

The rule of יהרג ולא יעבר (concerning רציחה וגילוי עריות) is only when it is transgressed in an active manner; however if the transgressor is (totally) passive there is no יהרג ואל יעבר of יעבר.

Thinking it over

- 1. What is the rule concerning עבודה זרה; is the חיוב of יהרג ואל יעבר there only if he is active, or also even if he is passive?
- 2. תוספות compares the קרקע עולם of the woman to being thrown on a child. Seemingly there is a difference, when one is thrown on a child he is merely a medium to the killing; however the woman is participating in גילוי עריות!

-

⁹ There are various גירסאות here; some are גורס that 'וכו' דאין קישוי וכו' (indicating that כיון שתוקעין is the reason for כיון שתוקעין [See [אוספות הרשב"א [See [אוספות הרשב"א אוספור ביין אוספות הרשב"א אוספות

 $^{^{10}}$ This should read בג,ב. See תוספות there ד"ה אין (that if he is already מקושה there is no ייהרג ואל יעבר).

אפ"א שפ"א that even though the באונס is באונס (it is שלא יתקשה), nevertheless it is considered a מעשה מעשה (for which the יהרג ולא יעבר is יהרג ולא יעבר.

 $^{^{12}}$ See: ח"ב אות קנא and דבר שמואל בסוגיין אות א', ברכת אברהם אות יג.